

Maureez Samson

Oldum olası kıyıya çarpıp patlayan denizin sesini dinlerdi. Malgache Koyu'nda dalgalar çok yakındır, siyah çakıltaşlarının üzerine birbirlerine öylesine yakın bir şekilde yayılırlar ki motor gürültüsü gibi soluksuz, yumuşacık bir şıprıtı çıkarırlar yalnızca. Babasının *piragua*'sının¹ motoru gibi; yıllardır o motorun sesini duymasa da şimdi anımsıyor. Tomy Samson, sandalının önüne büyük kırmızı harflerle kızının adını yazmıştı, MAUREEN ama sondaki N harfi akarak Z'ye benzer bir şekil almıştı. Z ile bitmesi daha çok hoşuna gidince kızının da böyle anılmasına karar vermişti. Böylece Maureen, hep Maureez diye çağrılır olmuştu. Maureez çocukları güldürüyordu? *Ki kot? To été Moris bolom?*² Ancak bu bir gurur meselesi değildi, tam tersine, o kısacık boyuyla karşılarında dikilip onları tepeden tırnağa süzdüğünü anımsıyor. *Mo papa finn allé pa'tout, pa'tout pays Moris ça la meme.*³ Derken bir gün babası balığa çıktı ve geri gelmedi.

Günbegün ve hatta geceleyin, sahilde, rüzgârda babasını bekledi;

¹ *Pirogue*, *piragua* ya da *piraga*: Kütük sandal. (ç.n.)

² (Kreol) "Nerede yaşıyorsun? Mauritius'ta mı doğdun?" (ç.n.)

³ (Kreol) "Benim babam her yere gider, her yere, Mauritius'a bile." (ç.n.)

ta ki Lola ona, “*Ça sifi comme ça, rentré, pas resté dihors ki espère?*”⁴ deyinceye kadar. Karşı çıktı ama itaat etmek gerekiyordu ve her şey olağanmış, hepsi normalmiş gibi hiçbir şey olmamışçasına uyuyan Lola'nın horlamalarını duymamak için duvara dayalı yatağında tor-top olması gerekti. O günden sonra artık hiçbir şey eskisi gibi değildi. Lola acımasızlaştı, sudan sebeplerle Maureez'i döver oldu. Hiçbir işe yaramayan, bütün zamanını içerek geçiren, terastaki eski kanepede yan gelip yatarak denizi izleyen Zak diye başka bir adamla birlikte olmaya başladı. Maureez annesini tanımamıştı, doğumundan kısa bir süre sonra ölmüştü ve Tomy Samson yeniden evlenmemişti ancak şu kadını, Lola Paten'i seçmişti ve Maureez “kin duymak” nedir öğrenir öğrenmez bu kadından nefret etmişti; çünkü Lola, Maureez'le sert konuşuyor, kolunu çimdikliyor ve Maureez okula gitmek zorundayken bile onu evin bütün çamaşırını yıkamaya zorluyordu. İşte bu yüzden, Tomy Samson balıktan dönmeyince, evdeki hayat katlanılmaz oldu. Lola, limandaki bir otelde çalışmak için ortadan kayboluyordu ve o etrafta değilken Zak birasını içip Maureez'e tuhaf tuhaf bakıyordu; bir öğleden sonra Zak, onu kolundan tutup mide bulandırıcı, anlaşılmaz sözler mırıldanarak kendine çektiğinde kız tehlikeyi hemen fark etti. “*Vini, nous faire un ti ballet, un ballet à quat'z'yeux!*”⁵ Bir çocukla nasıl böyle konuşabilirdi? Dans da ne demektir? Maureez kendini adamdan kurtarıp dışarı koştu, kayaların arasında saklandı. Akşamleyin Lola eve döndüğünde Maureez olan bitenden bahsetmedi; çünkü Zak'ın açık saçık sözler edeceğini, asıl kendisinin adamı baştan çıkardığını, ona sürdüüğünü, onu yatağa çektiğini söyleyeceğini biliyordu. Akşam yemeği yemeden yatmaya gitti; başını duvara yaslayıp Lola'nın horultularını dinleyerek yatağında büzülüp yattı.

⁴ (Kreol) “Bu kadar yeter, gel artık, dışarıda durma, kimi bekliyorsun ki?” (ç.n.)

⁵ (Kreol) “Gel, biraz dans edelim, baş başa dans!” (ç.n.)

Bu olaydan sonra işler sarpa sardı. Lola sabahları işe gittiğinde, Maureez de yanında kitaplarını ve defterlerini koyduğu çantasıyla birlikte okula gidiyormuş gibi evden çıkıyordu; ama yan yollara sarak amaçsızca dolaşp duruyordu. Maureez'in şişmanlamaya başlaması da o zamana rastlar; belki de bu durumun arkasında Zak'ın artık ona dokunmak istememesini sağlama düşüncesi yatıyordu. Kot pantolonun paçalarını kısaltıp tişörtünün yakasını V şeklinde kesmek zorunda kalmıştı; ama yine de hem çok küçük hem de çok darlardı. Okuldaki diğer kızlar onunla alay ediyordu, karşılaştıklarına ona "şişko" ya da "yağ tulumu" diye bağıryorlardı ancak bu sözler kendisini öfkelenirse de hiçbir karşılık vermiyordu. Böylece okul hayatının kendisi için bittiğine karar verdi. Kimseye bundan bahsetmedi, kararı tek başına aldı. Sabahları erkenden kalkıyor, çinko leğende çamaşırını yıkıyor, kasabadaki okula gidiyormuş gibi bir çıkının içine biraz pirinç ve *brède*⁶ koyup okul çantasına yerleştiriyordu. Ama Lola kaybolur kaybolmaz sırtını dönüp köyden uzaktaki tepelerde, fundalıkların arasında dolaşmaya başlıyordu.

Bunlar Maureez'in bildiği taşlardı. Malgache Koyu'ndaki her kayayı tanırdı, her çakılı, her rengi, her türü, siyahları, soluk beyazları, kırmızı çizgilileri, beneklileri, mavimsi grileri, koyu yeşilleri, her şekilden kayayı, top gibi dönen yuvarlakları, sivrieleri, paslı delikleri olanları. Küçüklüğünden beri Tomy'le birlikte güzel taşlar bulabilmek için sabahları koydaki bu kumsalda yürürdü.

Taşları kaldırdığı zaman, küçükçük hayvanların, şeffaf yengeçlerin, çıyanların ve de su birikintilerine dalıveren küçük siyah böceklerin kaçıştığını görürdü. Babasının ağırlık olarak kullanması için ağır, pürüzsüz, yusuvarlak güzel bir taş seçerdi. Maureez deniz koku-

---

⁶ Mauritus'ta kökleri pişirilip yenen sebzelerin geneline verilen ad. (ç.n.)

sunu seviyordu; yoğun, keskin, insanı öksürten; ama tanıdık, güven veren bir koku. Uzakta, pekende⁷ çarpan dalganın gümbürtüsü dalga dalga kumsala kadar geliyordu. Bazen, nereden çıktığı belli olmayan, insanın yüzünü ve bacaklarını ısırarak soğuk bir yağmur başlardı aniden; ama Maureez'in bir yere sığınmasına gerek yoktu, babasının yanında dururdu, yüzünden, akarsu yataklarını andıran kırışıklıkları boyunca akan, saçlarında asılı kalan suya bakardı. Maureez ilk kez yağmur yüzünden babasının ak saçlarını, gür kıvrıkcık saçları arasında parlayan gümüş telleri görmüştü. Tomy yaşlı değildi; ama şu gümüş teller çıkmıştı bile ve kızı ona bunlardan bahsettiğinde gülmüştü. Maureez'in gayet iyi hatırladığı üzere ona şöyle demişti: “*Blanc fin 'sorti mo sivi'*”, sonunda saçlarımda beyazlar çıktı! Maureez'in saçları da babasınınki gibiydi, başının üzerinde karmakarışık duran dağınık, kıvrıkcık, gür saçlar; epey denemişti ama onları yola getirecek bir yöntem bulamamıştı. Okuldayken öğretmeni, “Güzel durmuyor, örmen gerek,” demişti. Ama babası istememişti, tavrını koymuştu, Samson ailesinde beyazlardan olmadığını, Mozambikler'den olduğunu, saçları saklamaya gerek olmadığını, örgüye gerek olmadığını söylemişti.

Maureez, Mozambik'i anlamamıştı ama hoşuna gitmişti. Kumsala ya da dağa gittiğinde, rüzgâr saçlarını uçuşturur, yüzünü kamçılar, yağmur gözlerinden akardı. Babasıyla gurur duyuyordu, Maureez'in kimseye ihtiyacı yoktu ve işte bu yüzden Lola Paten, kızıdan daha da fazla nefret ediyordu. Kiskaniyordu. Tomy, küçüklüğünden beri her gün, balık avlamaktan döndükten sonra akşamleyin ya da pazar sabahları Maureez'i *piragua*'sına, kırmızı boyayla ve bir fırça yardımıyla kızının adını yazdığı o güzel beyaz *piragua*'sına alırdı ve adacıklara doğru, denizin kıyıda yarattığı gölcüğün sonuna kadar giderlerdi.

Şükrettiği zamanlardı, Maureez ileride bu gezintilerin her birini

---

⁷ Pekent: Aşılması güç, doğal set. (ç.n.)

hatırlayacaktı; göz kamaştırıcı bir ışık gibi yumuşak ama şiddetliydi; motorun sesi ve resiflere yaklaşan dalgaların gürlemesi, uzun ve yavaş, sonrasında açıkta, Tomy eğik sereni çektiğinde rüzgâr, yelkenin üzerinde şaklardı, dümen suyu ipek gibi kayıp giderdi, kuşlar ciyaktı.

Fous Adası üzerinde o kadar çoklardı ki âdeta binlerce metal bilyesi olan bir rulman, binlerce gırtlaktan çıkan bir uğultuydu; siyah kayaların arasında yeni doğan yaygaraları ve yavru kuşları çalan albatrosların uzun uzadıya yakarışlarından oluşan bir uğultu. Maureez pruvaya kadar kaymıştı, kenara dayanmış sırıgın üzerine oturmuştu, rüzgâr gözlerini yaşartıyordu, tuzlu su saçlarını ve giysilerini sırlıklam ediyordu, güneş ellerini ve ayaklarının üzerini yakıyordu. Su derindi, neredeyse karanlık bir mavi; gökyüzü günbatımına doğru soluklaşıyordu. Gözlerini kapatıp *piragua*'nın ciddi ciddi ilerlediğini, ikisini birlikte denizin öteki kıyısına, her şeyden uzağa, evden uzağa, Lola'nın yakınmalarından uzağa götürdüğünü, *piragua*'nın onları, ikisinin birlikte sonsuza kadar yaşayacakları harika bir adaya, kokular ve renklerle dolu bir adaya, iyilik, uyku ve rüyalar dışında başka hiçbir şeyin olmayacağı bir adaya yönlendirdiğini düşünüyordu.

İşte o dönemde Maureez, babası gittiğinden ve kimse de onunla ilgilenmediğinden konuşacak biri olsun diye dostu Bella'yı yarattı.